

	Комунальний заклад Львівської обласної ради Львівський медичний фаховий коледж післядипломної освіти СИЛАБУС
Навчальна дисципліни	Емпатія та людяність в медсестринстві
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна(вечірня)
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 3 усього годин – 90 лекції – 12 практичні – 20 самостійна робота – 58
Викладач	Моравецька Віра Романівна
Е-mail, контактний телефон	viramoravecka@gmail.com 068 85 43 409
Посилання на сайт	medcolpo@gmail.com
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Навчальна дисципліна «Емпатія та людяність в медсестринстві»- це вибіркова компонента освітньо-професійної програми «Сестринська справа» підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю І5 Медсестринство та забезпечує формування у студентів системи знань роботи цілісного організму. Емпатія та людяність в медсестринстві як навчальна дисципліна: - ґрунтується на попередньо вивчених освітніх компонентах: «Ділова українська мова», «Фізіологія», «Анатомія людини», «Основи медичних знань», «Основи психології та міжособового спілкування, медичної етики та деонтології»;; - закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та умінь з циклу освітніх компонентів професійної і практичної підготовки фахового молодшого бакалавра
Мета та завдання курсу	Мета освітнього компонента «Емпатія та людяність в медсестринстві» - формування у здобувачів освіти теоретичних знань та практичних навичок з розуміння принципів людяності та емпатії в професійній діяльності медичних сестер/братів, розвиток здатності до емпатійного слухання, ефективного спілкування з пацієнтами та їх близькими, а також збереження психологічної рівноваги у стресових умовах медичної практики. Завдання дисципліни: -Розвиток здатності до емпатійного спілкування з пацієнтами, їхніми родинами та колегами.

	- Формування навичок розпізнавання та розуміння емоційного стану пацієнтів. - Навчання методам надання психологічної підтримки пацієнтам у кризових ситуаціях. -Розвиток етичної свідомості та здатності приймати обґрунтовані моральні рішення. -Формування навичок саморегуляції та запобігання емоційному вигоранню у медичній практиці.
--	--

Програмні результати навчання

У результаті вивчення вибіркової дисципліни «Емпатія та людяність в медсестринстві» у здобувача освіти будуть **сформовані наступні компетентності:**

загальні компетентності:

-Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

-Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

-Здатність до міжособистісної взаємодії.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

-Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими

медичними й соціальними працівниками на засадах сімейноорієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарнопросвітницьку роботу.

- Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

- Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

Основні завдання навчальної дисципліни спрямовані на досягнення результатів навчання:

-Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

- Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

-Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Зміст курсу

№ п/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
7 семестр		
1.	Людиноцентрований підхід в охороні здоров'я	2
2.	Емпатія та людяність в роботі медичної сестри/брата	2
3.	Довіра в стосунках з пацієнтом. Консультація як простір для побудови партнерських відносин	2

4.	Суб'єктність та автономія пацієнта. Професійні кордони.	2
5.	Кризові емоційні стани та погані новини.	2
6.	Пацієнти в складних ситуаціях. Конфлікт.	2
	Усього:	12 год

№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
семестр		
1.	Пацієнт-центрований підхід в медицині.	4
2.	Клінічна емпатія в роботі медика.	4
3.	Модель клінічної консультації Калгарі Кембрідж	4
4.	Конфіденційність.	4
5.	Толерантність та різноманіття. Міжкультурне спілкування та соціальне різноманіття.	4
	Усього:	20 год

№ п/п	Тема самостійної роботи	Кількість Годин
1.	Зв'язок між емпатією, співчуттям та співпереживанням.	2
2.	Емоційний інтелект. Керування емоціями	2
3.	Емпатична комунікація	2
4.	Калгарі-Кембріджська модель (ККМ) медичної консультації для роботи з людьми з різних груп	2
5.	Спілкування з людьми з інвалідністю	2
6.	Автономність, її принципи, поняття «інформована згода»	2
7.	Конфіденційність, принципи її дотримання	2
8.	Психологічна допомога у випадку важкої втрати	2
9.	Профілактика емоційного вигорання медичних працівників.	2
10.	Дискримінація медичних сестер/братів.	2
11.	Спілкування зі спільнотою ЛГБТ	2
12.	Емпатія у спілкуванні з дітьми та їхніми батьками	2
13.	Особливості емпатійного спілкування з пацієнтами похилого віку	2
14.	Прояви людяності в роботі з тяжкохворими та паліативними пацієнтами	2
15.	Людяність у роботі медичної сестри в умовах стресу та високого навантаження	2
16.	Роль емпатії у формуванні довіри між медсестрою та пацієнтом	2
17.	Емпатія під час догляду за пацієнтами з хронічними захворюваннями	2
18.	Етичний кодекс медичної сестри України	2
19.	Мультикультурна емпатія: повага до релігійних та культурних особливостей пацієнта під час догляду.	2
20.	Феномен людяності в сучасному медсестринстві	2
21.	Професійна деформація та «синдром черствості»: причини втрати емпатії та методи її відновлення.	2
22.	Особливості емпатії при роботі з пацієнтами з ПТСР.	2

23	Емпатійна підтримка пацієнтів після втрати кінцівок.	2
24	Межі приватності та співчуття в соціальних мережах.	2
25	Техніки емоційного відновлення медичних працівників після важкої зміни.	2
26	Особливості невербальної емпатії при догляді за пацієнтами без свідомості.	2
27	Емпатія як інструмент профілактики конфліктів у медичному закладі.	2
28	Емпатія та людяність у міжпрофесійній взаємодії (медсестра – лікар – пацієнт).	2
29	Розвиток емпатійних навичок у майбутніх медичних сестер і медичних братів у процесі навчання.	2
	Всього	58 год

Пререквізити	«Ділова українська мова», «Фізіологія», «Анатомія людини», «Основи медсестринства»
Кореквізити	Основи психології та міжособового спілкування, медичної етики та деонтології.
Постреквізити	Післядипломне навчання та закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем бакалавр.
Методи навчання	Для формувань умінь та навичок застосовуються такі методи навчання: - вербальні (лекція, пояснення, розповідь); - наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); - навчальна практика під керівництвом викладача; - метод проблемного викладання; - самостійна позааудиторна (індивідуальна) робота студентів.
Засоби діагностики	- письмовий тестовий контроль - комп'ютерний тестовий контроль - усне індивідуальне опитування - розв'язування ситуаційних задач - демонстрація практичних навичок - індивідуальне завдання - студентські проекти - студентські презентації - участь в НДРС
Засоби контролю	поточний контроль, семестровий контроль (залік), підсумковий контроль (екзамен)

Перелік практичних навичок та вмінь до вивчення курсу

1. Усвідомлення власних переживань, почуттів;
2. Розвиток психологічної спостережливості;
3. Формування навичок «читання» невербальних сигналів;
4. Формування навички емпатійно висловлюватись;
5. Розвиток здатності емпатувати.
6. Досягнення взаєморозуміння та довіри;
7. Побудова партнерських відносин;
8. Відкриті запитання;
9. Дослідження емоцій пацієнта;
10. Як коректно надавати пацієнту інформацію та визначати для кожного рівень деталізації, потрібний для прийняття спільного рішення;
11. Як на практиці забезпечити дотримання кордонів, визначити перетин чи порушення кордонів;
12. Як вибудовувати власні кордони;
13. Як на практиці забезпечити конфіденційність, право людини на автономію;

14. Як комунікувати в станах високої емоційної напруги та стресу; 15. Демонстрація ефективного емпатійного спілкування, уникнення конфліктних типів спілкування та поведінки; 16. Оцінка емоційного стану пацієнтів; 17. Спілкування з пацієнтами в складних емоційних станах; 18. Розв'язання конфлікту шляхом розв'язання проблеми; 19. Як і чому працювати з різними людьми та поважати їх як людей.
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу
1. Людиноцентризований підхід в охороні здоров'я. 2. Емпатія та людяність в роботі медика. 3. Довіра в стосунках з пацієнтом. 4. Консультація як простір для побудови партнерських відносин. 5. Суб'єктність та автономія пацієнта. 6. Професійні кордони. 7. Кризові емоційні стани та погані новини. 8. Пацієнти в складних ситуаціях. 9. Конфлікт. 10. Толерантність та різноманіття. 11. Пацієнт-центризований підхід в медицині. 12. Людяність та емпатія в роботі медичного працівника 13. Клінічна емпатія. 14. Модель клінічної консультації Калгарі Кембрідж 15. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. 16. Конфлікти та складні розмови. 17. Міжкультурне спілкування та соціальне різноманіття
Політика курсу
Навчальна дисципліна «Емпатія та людяність в медсестринстві» є вибірковою для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Сестринська справа» спеціальності 15 Медсестринство. Політика курсу базується на виконанні у повному обсязі навчальної програми курсу, відпрацюванні пропущених занять, виконанні самостійних завдань, академічній доброчесності. Присутність на всіх заняттях є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів без використання зовнішніх джерел інформації; самостійне виконання індивідуальних завдань та посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі здобувачами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я.
Політика оцінювання курсу
Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в тематичному плані дисципліни поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторної навчальної практики, контролюється під час семестрового чи підсумкового контролю.

Підсумковий контроль – це форма контролю засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу і проводиться у вигляді диференційованого заліку. Здобувач вважається допущеним до диференційованого заліку з навчальної дисципліни, якщо він відвідав усі аудиторні навчальні заняття, виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою дисципліни.

Всі види контролю за навчальну діяльність здобувачу виставляються за національною 4-бальною шкалою:

Оцінка (відмінно) виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал.

Оцінка (добре) виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, добре володіє вивченим матеріалом, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію; використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; відповідь його логічна, хоч і має неточності.

Оцінка (задовільно) виставляється здобувачу, який за допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал та вибирає тактику дій, може повторити за зразком певну операцію, дію; правильно послідовно, але невпевнено виконує практичні навички у відповідності до алгоритмів; відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена;

Оцінка (незадовільно) виставляється здобувачу, який може розрізнити об'єкти вивчення, але невірно оцінює ситуацію, неправильно вибирає тактику дій, що зумовлює погіршення ситуації, неправильно виконує практичні навички; відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, з допомогою викладача виконує елементарні завдання

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Навчальна	Додаткова
1.Анастасія Леухіна. Зовсім не страшна книга про життя, смерть і все, що поміж ними. – Київ: Дух і Літера, 2020. – 368 с. 2.Бронікова С. Практики комунікативної культури в медичному закладі. Пацієнт-центрований підхід, 2020. — 72 с. 3.Галіяш, Н. Комунікативні навички в медицині [Текст] : посібник / Н. Галіяш, Н. Петренко, Н. Бількевич; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 132 с 4.Губенко І.Я. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: навч. посіб. / І. Я. Губенко, О. С. Карнацька, О. Т.Шевченко. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : ВСВ «Медицина», 2018. - 312 с. 5.Комунікативні навички лікаря: підручник / за ред. О. С. Чабана. – К.: Медпринт, 2022. – 400 с. 6.Людяність та емпатія в охороні здоров'я: посіб. для викладачів / А.Г. Леухіна, Д. З.Богдан, І. О. Боровик та ін. – К.: Майстер книг, 2022. – 364 с. 7.Табачников О. Ю. Клінічна (медична) психологія: підручник / О. Ю. Табачников, Ц.Б. Абдяхімова, О. О. Копчак. – К.: Книга-плюс, 2020. – 264	1.Зливков В.Л., Лукомська С.О. Спес Гіппократа: основи психології спілкування для медичних працівників / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М.; К., 2017. – 208 с. 2.Лукомська С.О. Особливості копінг-стратегій учасників бойових дій на Сході України / С.О. Лукомська // Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: психотехнології особистісних змін. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми 16-17 лютого 2017 р.) – С. 30-33 3.Полчанова Г.С. Ставлення до осіб з інвалідністю/особливими потребами в професійній діяльності медичного працівника: етико-психологічний аспект:методичні рекомендації [Ел. ресурс] / Г.С. Полчанова, Л.В. Боримська. – Житомир,2023. – 88 с. 4.Соціально - психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій:практичний посібник/ Т.М. Титаренко., М.С. Дворник, В.О. Климчук та ін./ ; за наук.ред..Т.М.Титаренко /Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології.- Кропивницький: / мекс-ЛТД. 2019.-220 с

1. <https://mededu.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/lib7.pdf>
2. <https://mededu.org.ua/humanity-and-empathy-in-healthcare/>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=INGkNbQi8ko>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=DmAgoAqkWdE>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=Tg1QjbnpFeI>
6. <https://surl.li/vdrwiy>

**Розглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії
клінічних дисциплін-терапевтичних
Протокол № 11 від 04.06.2025р**